

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

CS ./ riksåklagaren ang. tillstånd till prövning i hovrätt av mål om ringa vapenbrott

(Göta hovrätts beslut den 21 augusti 2020 i mål B 1587-20).

Riksåklagaren har förelagts att svara skriftligen på överklagandet.

Jag har med anledning av vad som anförts i överklagandet angående tillståndsplikten återupptagit och kompletterat förundersökningen med yttranden från NFC, se bilagda tilläggsprotokoll.

Jag vill anföra följande

Inställning

Jag bestrider ändring av hovrättens beslut och avstyrker prövningstillstånd.

Bakgrund

CS har dömts för två fall av vapenbrott, ringa brott, då han den 27 september 2018 av oaktsamhet innehåft två burkar tillståndspliktig pepparsprej samt en tillståndspliktig revolver utan att ha rätt till det.

Påföljden har bestämts till dagsböter. Vidare har de i beslag tagna vapnen förklarats förverkade.

Tingsrätten uttalade i sin dom bl.a. följande.

Det är utrett att CS har innehåft revolvern och att han i och för sig har saknat tillstånd för det. I NFC:s protokoll över vapenundersökningen har vidare antecknats bl.a. följande. Revolvern är avsedd att skjuta ut luftvapenkulor i kaliber .22 (5,5 mm) med patroner trycksatta med luft av typen ”BROCOCK TAC – Tandem Air Cartridge”. Vid provskjutningar hos NFC har det gått att använda krutladdade knallpatroner som drivladdning. Resultatet har gett högre projektilhastigheter och därmed avsevärt ökat anslagsenergin, varför denna typ av vapen enligt NFC är att betrakta som tillståndspliktiga vapen som omfattas av vapenlagens bestämmelser. Den

aktuella revolvern har inte provskjutits utan det bedöms utifrån NFC:s uppfattning att den inte omfattas av undantagen gällande bl.a. luftvapen med begränsad effekt samt vad som troligen är spår av krutrester på revolvern som kan visa på att den använts med krutladdade patroner. Revolvern omfattas därför av vapenlagens bestämmelser och är enligt samma lag tillståndspliktig.

CS har invänt att NFC inte kan ha gjort en bedömning av den aktuella revolvern. Det stämmer inte att revolvern är en "22:a" utan den är 4,5 mm. Det finns ingen luftpistol om 4,5 mm som är licenspliktig. Revolvern har inte modifierats, vilket krävs för att den ska kunna avfyras med krutladdade knallpatroner. Det finns ingen effektbegräsning – i originalskick används handpump, där man pumpar in komprimerad luft. Icke modifierad går det inte att skjuta med revolvern så att anslagsenergin överstiger 10 joule vilket är gränsen för luftpistoler. I originalskick skulle trumman gå sönder till följd av trycket för det fall man försökte använda krutladdade knallpatroner.

Tingsrätten anser att utredningen i målet ger vid handen att revolvern visserligen är sådan att den är avsedd att användas med patroner trycksatta med luft av ovan nämnda typ, men att det rörande luftvapen av nu aktuell typ också går att använda krutladdade knallpatroner utan att luftvapnet modifierats. Det finns heller inget skäl att ifrågasätta NFC:s utlåtande att möjligheten att använda sådana krutladdningar avsevärt ökar anslagsenergin och att luftvapen såsom den i målet aktuella revolvern därmed är att betrakta som tillståndspliktiga vapen. Vad CS har uppgett förändrar inte den bedömningen. Genom att inneha revolvern utan tillstånd har CS således gjort sig skyldig till vapenbrott. Även om CS uppgett sig ha god kännedom om skjutvapen anser inte tingsrätten det bevisat att han har haft uppsåt till att begå gärningen. Han får dock anses ha förfarit oaktsamt. Åtalet är styrkt även i denna del. Brottet ska rubriceras som ringa.

Efter att CS överklagat tingsrättens dom med yrkande om att han skulle frikännas och att beslagen skulle hävas har hovrätten beslutat att inte meddela prövningstillstånd.

Överklagandet till Högsta domstolen

CS yrkar att Högsta domstolen ska meddela tillstånd till målets prövning i hovrätten.

Han gör gällande att hovrätten inte gett honom tillfälle att komplettera sitt överklagande trots att han vid telefonkontakt med hovrätten uppgav att han på grund av sjukhusvistelse var oförmögen att inom den stipulerade tiden inkomma med relevanta handlingar. Något ytterligare anstånd meddelades dock inte och han har därigenom inte beretts tillfälle att utveckla sin talan.

Han anför vidare att de vapen han har dömts för att inneha inte är tillståndspliktiga.

Det utlåtande från NFC som ligger till grund för tingsrättens dom innehåller felaktiga slutsatser då vapnet ifråga enligt honom är en icke tillståndspliktig luftpistol. Kalibern har inte fastställts, någon provskjutning har inte vidtagits och de krutrester NFC påstår finns på vapnet har inte analyserats. Att vapnet efter manipulation kan användas med krutpatroner innebär inte att det är tillståndspliktigt.

Burkarna med pepparspray är heller inte tillståndspliktiga. Burkar med samma innehåll och funktion säljs öppet i handeln och finns t.ex. hos Claes Ohlsson.

Han menar att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta domstolen klargör om ett luftvapen som till utförande, användning och konstruktion är icke tillståndspliktigt men som kan manipuleras på ett sådant sätt att det blir tillståndspliktigt redan i sitt grundutförande är tillståndspliktigt. Vidare om en enskild kan ställas till ansvar då denne inte på ett enkelt sätt kan tillgodogöra sig kunskap om vad som är förbjudet eller inte.

Prövningstillstånd i hovrätten

Av 49 kap. 13 § rättegångsbalken framgår att det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva tingsrättens dom i ett fall som detta.

Enligt 49 kap. 14 § rättegångsbalken ska prövningstillstånd meddelas om 1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut tingsrätten har kommit till (ändringsdispens), 2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten kommit till (granskningsdispens), 3. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (extraordinär dispens).

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

För att Högsta domstolen ska pröva hovrättens beslut krävs prövningstillstånd. Förutsättningarna för att Högsta domstolen ska bevilja prövningstillstånd framgår av 54 kap. 10 § första stycket rättegångsbalken. Enligt första stycket 1 får prövningstillstånd meddelas om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen. Prövningstillstånd får enligt första stycket 2 rättegångsbalken meddelas om det finns synnerliga skäl för en sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Min bedömning

Som jag angett inledningsvis har jag återupptagit och kompletterat förundersökningen med yttrande från NFC, se bilaga 1.

CS har genom sitt ombud inkommit med yttrande över tilläggsprotokollet, se bilaga 2.

NFC har i egenskap av expertmyndighet och efter undersökningar av sprayburkarna respektive vapnet angett som sin uppfattning att dessa är tillståndspliktiga enligt vapenlagens bestämmelser. Jag har inte någon anledning att ifrågasätta NFCs slutsatser i dessa avseenden. Jag anser heller inte att det finns skäl att ytterligare komplettera förundersökningen med de åtgärder som begärs i yttrandet.

Såväl sprayburkarna som revolvern är således tillståndspliktiga. CS har innehåft dessa utan tillstånd. Jag instämmer i tingsrättens bedömningar att CS begått gärningarna av oaktsamhet.

CS ska således dömas för vapenbrott, ringa brott, då han av oaktsamhet innehåft tillståndspliktiga vapen utan att ha rätt till det. Jag instämmer i tingsrättens påföljdsbestämning och att de aktuella vapnen ska förverkas.

Det saknas enligt min uppfattning skäl för prövningstillstånd i Högsta domstolen och i hovrätten.

Bevisning

Tilläggsprotokollet till styrkande av tillståndsplikten.

Katarina Johansson Welin

My Hedström

Bilagor

1. Tilläggsprotokoll
2. Yttrande över tilläggsprotokoll

Kopia till

Utvecklingscentrum
Åklagarkammaren i Linköping (AM-172833-19)
Kammaråklagaren Linda Kyrö